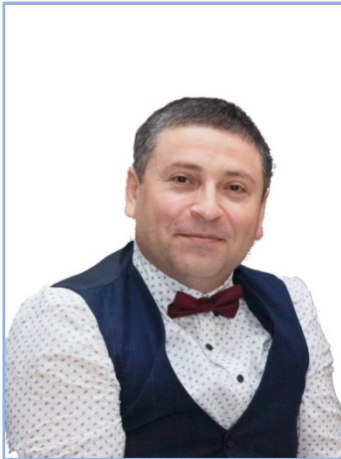

УДК: 347.121.2

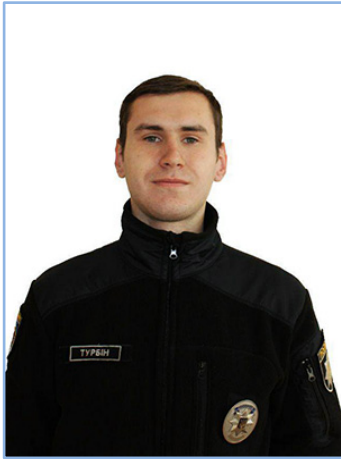
DOI: <https://doi.org/10.32366/2523-4269-2020-70-1-46-53>

Буга Володимир Васильович,
кандидат юридичних наук
(Донецький юридичний інститут МВС України,
м. Маріуполь)
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-0655-5256>

Турбін Данило Олексійович,
курсант
(Донецький юридичний інститут МВС України,
м. Маріуполь)
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-7880-8566>

ПРАВО НА ЗАБУТТЯ В СИСТЕМІ ЗАХИСТУ ПЕРСОНАЛЬНИХ ДАНИХ

Статтю присвячено визначенню права на забуття в системі захисту персональних даних. Головним принципом поняття інформаційного права є те, що власником особистої приватної інформації насамперед є ви самі. Воно означає, що особа має право подати до оператора пошукової системи мережі Інтернет заяву або до вищого органу влади чи суду скаргу / позов про видалення або зміну посилань на певні інтернет-сторінки, які містяться в списку результатів пошуку, що з'являється після введення імені такої особи до пошукового рядка.

Ключові слова: право на забуття; захист персональних даних; інформаційне право; право бути забутим.

Актуальність теми дослідження зумовлена тим, що головним принципом поняття інформаційного права є те, що власником особистої приватної інформації насамперед є ви самі. Воно означає, що особа має право подати до оператора пошукової системи мережі Інтернет заяву або до вищого органу влади чи суду скаргу / позов про видалення або зміну посилань на певні інтернет-сторінки, які містяться в списку результатів пошуку, що з'являється після введення імені такої особи до пошукового рядка.

Мета цієї роботи полягає у визначенні напрямів розвитку законодавства, що стосується права на забуття в системі захисту персональних даних.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Слід зазначити, що проблематика визначення права на забуття в системі захисту персональних даних розглядалася багатьма вітчизняними вченими-теоретиками. Доречним буде виокремити праці Г. О. Андрощука, Ю. С. Разметаєвої, П. М. Сухорольського, М. І. Тарнавської, І. С. Федоришиної та інших учених України. Незважаючи на те, що важливі аспекти права на забуття в системі захисту персональних даних відображені в працях зазначених учених, водночас ще остаточно не розроблене комплексне уявлення про право на забуття в системі захисту персональних даних.

Виклад основного матеріалу. У 2014 р. Суд Європейського Союзу (далі – Суд) виніс рішення, яким право бути забутим було затверджено. Це викликало неабиякі зміни в юридичній практиці держав-членів ЄС та дискусії щодо відповідного права у всьому світі. Відправним пунктом справи було звернення іспанського громадянина Маріо Костехи Гонсалеса (Mario Costeja González), який знайшов через пошукову систему Google за своїм ім'ям відомості 16-річної давності про банкрутство та аукціон нерухомості, пов'язані з його старими боргами. Заявник уважав, що ця інформація була неактуальною та не відобра-

жала те, ким він є сьогодні. У кінцевому підсумку Суд ухвалив, що громадяни ЄС мають право бути забутими та можуть вимагати видалення з пошукових систем посилань на сторінки зі старою інформацією про себе. Суд дійшов висновку, що корпорації, які збирають особисту інформацію для отримання прибутку, повинні прибрати посилання за запитом особи. При цьому Суд залишив незмінним рішення національних іспанських установ про відмову видалити первісну статтю щодо особистого банкрутства Маріо Костехи Гонсалеса із сайту медіа-ресурсу, тобто сама інформація збережена, ускладнився тільки її пошук. Право вимоги прибрати посилання на певну неактуальну інформацію застосовується до корпорацій, комерційних пошуковиків, які збирають особисту інформацію для отримання прибутку, зважаючи на те, що фундаментальні права переважають економічний комерційний інтерес, а в окремих випадках – публічний інтерес стосовно доступу до інформації. У цьому рішенні Суд ЄС зазначив, що навіть законна обробка інформації може із плином часу стати несумісною з європейським законодавством про захист даних. Дані про особу можуть стати недостатніми, такими, що не мають значення, чи такими, що більше не мають відношення до особистої ідентичності; їхнє розповсюдження може стати надмірним стосовно цілей, для яких вони були оброблені, та у світлі часу, що минув. Тому людина може звернутися з вимогою про «забуття», про те, щоб результати пошуку в інформаційних системах більше не були пов'язані з її ім'ям. Звісно, якщо немає особливих причин (як-от публічний статус особи, її роль у суспільному житті), що виправдовують переважний інтерес суспільства щодо доступу до інформації [1, с. 99–100].

Як наслідок, приватні особи, на яких поширюється дія норм права ЄС щодо захисту персональних даних, отримали право звертатися до операторів пошукових систем із вимогою видалення посилань на інформацію про них в Інтернеті, а пошуковим системам довелося створити відповідні форми на своїх сайтах та забезпечити опрацювання таких звернень і реагування на них. Важливо й те, що численні положення Директиви та рішення Суду обмежують реалізацію зазначеного права, особливо тоді, коли йдеться про обробку персональних даних для цілей журналістики, художньої чи літературної діяльності або коли інформація має суспільне значення та є необхідною для реалізації свободи вираження. Отже, за таких умов оператори пошукових систем змушені оцінювати кожен випадок окремо та приймати рішення на основі зважування конкуруючих прав людини та індивідуальних і суспільних інтересів. Із часу ухвалення рішення Суду ЄС звернення до операторів пошукових систем набули масового характеру [2, с. 95].

Право суб'єкта персональних даних вимагати в контролера даних видалення цих відомостей закріплено в багатьох міжнародних договорах, рішеннях міжнародних організацій та актах національного законодавства, проте не всі вони гарантують визнання ними права на забуття. Наприклад, у згаданій Конвенції про захист осіб у зв'язку з автоматизованою обробкою персональних даних 1981 року йдеться, що суб'єкт даних може вимагати виправлення або знищення цих відомостей, якщо їх обробляли всупереч положенням внутрішнього законодавства. Але, обговорюючи право бути забутим, ми маємо на увазі стирання даних, які обробляють і які знаходяться у вільному доступі без порушення законодавства. Подібно до цього, у Законі України «Про захист персональних даних» зазначено, що суб'єкт персональних даних має право «пред'являти вмотивовану вимогу щодо зміни або знищення своїх персональних даних будь-яким власником та розпорядником персональних даних, якщо ці дані обробляються незаконно чи є недостовірними» [3, с. 153].

Разом з тим уведення права бути забутим стикається як із концептуальними, теоретичними складнощами, так і з невизначеною практикою реалізації. З погляду американської юриспруденції, європейське право бути забутим цілком можливо сприймається як катастрофічне для свободи вираження. Відмінності історії США і Європи, особливо у XX ст., сформуvalи різні підходи до свободи вираження та прайвесі. Крім цього, подвійний ефект технологій проявляється в тому, що їх можна використовувати як на благо, так і на шкоду фундаментальним правам людини та демократії. Приміром, відстежування місцезнахо-

дження використовується для допомоги власникам смартфонів знайти транспорт чи кафе поруч, запропонувати переклад, поділитися в соціальних мережах фотографією із вказівкою місця. Водночас недемократичні режими можуть використовувати відстеження для моніторингу антиурядових протестів і переслідування окремих осіб. Гарний історичний приклад наводить Ю. Разметаєва про те, чому право бути забутим має існувати: у 30-х рр. XX ст. голландський уряд зберігав усеосяжний реєстр населення, який включав імена, адреси та релігійну приналежність громадян. Реєстр був призначений для сприяння управлінню та поліпшення планування добробуту, але коли нацисти ввійшли до Нідерландів, то використали його, щоб розшукати євреїв і циган. Це говорить про глибоке культурне підґрунтя рішення про право бути забутим, яке в європейському контексті спирається на колективну пам'ять про нацистську епоху й авторитарні комуністичні режими [4, с. 225].

Ураховуючи теорії, важливі для розуміння американської концепції свободи вираження, стверджують, що визнання права бути забутим є недоцільним, оскільки будь-яке приховування даних є шкідливим. Натомість необхідна якомога більша прозорість, середовище, у якому проблеми вирішують самі учасники комунікації в умовах вільної конкуренції ідей і без зайвого втручання з боку держави. Однак поширення цієї концепції на сферу реалізації права бути забутим доцільне лише з урахуванням особливостей відносин в Інтернеті. Власне пошукові системи й алгоритми, на яких базується видача результатів пошуку (включаючи їхній порядок у списку), є далекими від прозорості. В умовах поглиблення персоналізації Інтернету також помилково стверджувати, що видача інформації вебсервісами є певним «відзеркаленням реальності» чи прямо співвідноситься з нею [5, с. 97].

В Італії діє Кодекс про захист персональних даних 2003 року та державна організація із захисту персональних даних. У цій країні право на забуття розглядається насамперед із погляду права кожного громадянина на видалення з архіву новин певних біографічних фактів, здатних завдати шкоди його честі або репутації [3, с. 155].

Франція вважається родоначальницею концепції права на забуття. У 2010 році в цій країні була прийнята Хартія про право на забуття (далі – Хартія), що стала першою спробою уряду Франції запровадити концепцію права на забуття в Інтернеті до національної системи права. Хартія є зведенням норм і правил поведінки для держави й корпорацій у сфері захисту персональних даних у мережі. Вона була підписана колишнім міністром із розвитку електронної економіки Наталі Косцюшко-Морізе та представниками таких інтернет-гігантів, як Microsoft і Skyblog (Facebook і Google відмовилися підписувати документ) [3, с. 155–156]. Важливим є дослідження причин відмови великих корпорацій від підписання Хартії та вдосконалення подібних документів таким чином, щоб корпорації були зацікавлені в ньому.

Право бути забутим не має сталого визначення. Воно розглядається як таке, що відображає вимоги особи вилучити певні дані про себе, щоб треті особи не могли більше відслідковувати їх; як право на мовчання про минулі події в житті, які більше не відбуваються; як можливість для приватних осіб прибирати особисту інформацію (тексти, відео або фотографії) з певних інтернет-ресурсів, щоб вона не була знайдена пошуковими системами тощо. Як зазначається, «навіть за відсутності конкретного визначення, що встановлюється відповідними правовими нормами як на національному, так і на наднаціональному рівні, право бути забутим згадується як право особи на те, щоб її персональні дані більше не оброблялися, як тільки відповідних цілей було досягнуто» [4, с. 226].

Застосування права на забуття в Аргентині пов'язано передусім із позовами публічних осіб проти регіональних підрозділів Google і Yahoo з вимогами видалити певні пошукові запити або посилання на світлини. У 2009 році Вірджинія да Куна виграла справу проти Google та Yahoo про видалення посилань на фотографії сексуального характеру, що містять згадку її імені. У 2010 році рішення було скасовано апеляційним судом на тій підставі, що пошукові системи не можуть бути визнані відповідальними за зміст індексованого ними контенту. Остання з майже сотні подібних випадків – справа Марії Белен Родрігес

проти Google та Yahoo 2014 року. Позов про видалення посилань на світлина був відхилений. У своєму рішенні суд зробив акцент на тому, що пошукові системи можуть бути визнані відповідальними за контент своїх каталогів тільки у виняткових випадках [3, с. 156].

Ідея права бути забутим – у виконанні законних вимог людей переконатися в тому, що в кожного є можливість репрезентувати особисту ідентичність. Це передбачає, що за певних умов інформація в публічному доступі повинна бути видалена, оскільки більше не потрібна, або змінена, відповідно до розвитку подій.

Зміни, що відбуваються в сучасному світі, вимагають адекватного реагування з боку правової системи. Становлення інституту права бути забутим у ЄС зумовлене спробами знайти відповіді на складні питання балансування різноманітних інтересів та забезпечення прав людини в новому цифровому середовищі. Розвиток правових норм у сфері захисту персональних даних у Європейському Союзі демонструє належний рівень усвідомлення значення цього інституту для забезпечення багатьох основоположних прав людини та принципів європейського правопорядку. Проте, незважаючи на загалом позитивну оцінку наявних тенденцій щодо утвердження права бути забутим у правовій системі ЄС, усе ж необхідно зосередити увагу на серйозних проблемах, з якими доведеться зіткнутися на цьому шляху [5, с. 98].

Право бути забутим розглядається як таке, що може набути вирішального значення для збереження прав індивідів, особливо у вебпросторі, у інформаційну епоху “відсутності забуття”. Воно має початок у французькому «*le droit à l’oubli*» та італійському «*diritto all’oblio*», задуманих, головним чином, як права засудженого злочинця, що відбув покарання, не стикатися з інформацією про його кримінальне минуле та заперечувати проти її опублікування. Це право має прямий стосунок до прайвесі та можливості реінтегруватися в суспільство особи, звільненій від побоювань, що минуле зіпсує її репутацію. Однак є різниця між класичним «*right to oblivion*» і проголошеним «*right to be forgotten*», яка, зокрема, виражається в тому, що перше застосовується як своєрідний щит проти небажаного втручання з боку засобів масової інформації в приватне життя людей, а друге – не потребує інтересу громадськості чи втручання медіа. Особа, яка залишила нескромні або недоречні зображення, відео чи заяви на публічному вебсайті, може постраждати від цього протягом тривалого часу, навіть при відсутності будь-яких спланованих або цілеспрямованих зусиль з боку медіа-гравців [4, с. 223–224].

Наступним кроком у напрямі визнання права бути забутим у ЄС стало прийняття у квітні 2016 року Регламенту 2016/679 про захист персональних даних, покликаною замінити Директиву 95/46/ЄС. У ньому міститься окрема стаття 17 під назвою «Право на стирання (право бути забутим)», яку доповнює ст. 21 «Право подавати заперечення» [3, с. 155]. Тобто воно було закріплено на рівні міжнародного договору.

Важливим аргументом проти права бути забутим є те, що це право може спричинити придушення свободи слова, цензуру та «переписування історії». Такі побоювання є безпідставними, якщо розглядати регулювання цих питань у межах правової системи ЄС. Як уже зазначено, у Регламенті 2016/679 про захист персональних даних зроблені всі необхідні застереження щодо забезпечення свободи вираження, свободи наукових та історичних досліджень, необхідності врахування публічного інтересу й зважування конкуруючих інтересів за реалізації права бути забутим. У пошукових системах важливо те, що інформація залишається в історичних джерелах, архівах, публікаціях у ЗМІ, а видаляється лише посилання на неї. Однак виникають побоювання, що в інших державах, особливо авторитарних, закріплення в законодавстві подібного права бути забутим без належної уваги до гарантій забезпечення конкуруючих інтересів може спричинити посилення зазначених вище негативних явищ [5, с. 97–98].

Показовою в цьому сенсі є справа Олександри Уоллес – дівчини, яка залишила навчальний заклад та принесла публічні вибачення за расистське відео, яке розмістила на YouTube, що стимулювало дискусію в Інтернеті про те, наскільки університетська влада

може контролювати або регулювати висловлювання студентів. М. Амброуз наводить цей приклад як парадоксальний: завдяки обмеженому застосуванню права на забуття, а також непослідовній та викривленій концепції довготривалого збереження інформації в епоху Інтернету, знайти роботу буде легше двом засудженим за жорстоке вбивство 2-річної дитини (злочинці – Джон Венейблс і Роберт Томпсон – у 1992 р. стали наймолодшими в англійській історії ув'язненими, а відбувши покарання, отримали документи на інші імена), ніж Олександрі Уоллес [4, с. 228].

Право бути забутим визначає як спосіб захисту особистих немайнових прав особи, спрямований на гарантування таємниці минулого й життєвого спокою того, хто вирішив не присвячувати себе публічним справам. Як зазначає О. Посикалюк [6, с. 199], у процесі застосування такого способу захисту важливим є врахування двох чинників:

1) *суб'єктивного* – наявність підтвердженої поведінкою волі особи, що виражає небажання бути в центрі публічної уваги;

2) *об'єктивного*, пов'язаного з відсутністю (зникненням) виправданого суспільного інтересу, а відтак легітимності та корисності втручання в особисте життя публічної особи.

Виділяють також умови та особливості застосування права бути забутим у мережі, поміж яких:

1) неадекватність, недоречність, неактуальність даних;

2) дані самі по собі не видаляються з мережі, припиняється тільки їхнє індексування пошуковими системами;

3) значна свобода розсуду й необхідність юридичної оцінки в кожному конкретному випадку. Зазначимо, що ця оцінка, як правило, передбачатиме необхідність також і моральної оцінки. З приводу цього дослідники зазначають, що, безумовно, по-різному має оцінюватись інформація, яка знеславлює особу, і, наприклад, відгук про компетенцію спеціаліста в певній галузі [7].

Право бути забутим потенційно містить простір для зловживань. Приміром, за його допомогою можуть бути здійснені спроби позбутися важливої правдивої інформації, змінити акценти чи додати цензури. Воно розглядається як небезпечне через побоювання впливу на свободу вираження; право суспільства знати його взаємодію із правом на приватне життя; потенційне переписування якихось подій. Водночас немає сумнівів, що застарілі відомості про особу, а особливо «порномість», або посилання на дрібні правопорушення, учинені багато років тому, які на невизначений час залишаються в пошукових системах, справляють помітний вплив на життя та фундаментальні права людини [4, с. 228–230].

Цікавим є і порівняння позицій обох європейських судів – Європейського Суду Правосуддя та Європейського суду з прав людини (далі – ЄСПЛ). Останній намагається збалансувати право громадськості на доступ до інформації та право особи на приватність, утім, як видається, надаючи більшого пріоритету праву громадськості на доступ до інформації. Так, хоча ЄСПЛ допускає за певних обставин видалення надмірно образливих коментарів із сайту, він одночасно висловлюється про важливість інтернет-архівів та поширення на них захисту ст. 10 Конвенції. Європейський Суд Правосуддя, навпаки, передусім захищає право особи на приватність. Наприклад, хоча у справі Маріо Костехи насправді йдеться не про видалення інформації з інтернет-архіву, а про припинення її індексації пошуковими системами, однак, унаслідок цього, доступ громадськості до такої інформації, ясна річ, буде дуже ускладнений. Як видається, концепція «право бути забутим» може бути прийнята ЄСПЛ із вагомою пересторогою, адже відома позиція цієї інстанції щодо важливості права доступу громадськості до інформації, що становить суспільний інтерес. Навіть у разі, якщо інтернет-архіви містять інформацію, що визнана судом недостовірною та такою, що принижує честь, гідність особи, ЄСПЛ не допускає можливості її видалення, убачаючи в цьому небезпеку «цензури й переписування історії», а лише вказує на технічну можливість розмістити посилання на відповідне рішення суду. З огляду на це, великий ін-

терес становитимуть майбутні рішення ЄСПЛ, де він висловить свою позицію із приводу права бути забутим [8].

У жовтні 2019 року стало відомо, що Google виграв судовий процес із Францією перед Судом ЄС у Люксембурзі щодо права бути забутим. Згідно з рішенням, це право поширюється тільки на версію пошукової системи в державах-членах, але не за межами ЄС. Представник Google з питань конфіденційності Пітер Флейшер зазначив, що вони раді підтримці з боку Суду їхніх аргументів та вдячні незалежним правозахисним органам, асоціаціям та багатьом іншим в усьому світі, які надали свої висновки із цього приводу до Суду [9]. Поза сумнівом, це є доказом того, що Google дотримується права на забуття саме в країнах, де воно закріплене в законодавстві.

Підсумовуючи, зазначимо, що право бути забутим нове, адже було затверджене у 2014 році, та спричинило необхідність реформування законодавства про захист персональних даних держав-членів ЄС, дискусії в усьому світі про необхідність такого права. Громадяни держав-членів ЄС отримали право видалення посилань на інформацію про них із мережі Інтернет. Уведення права бути забутим стикається з невизначеною практикою реалізації. З американського погляду, європейське право бути забутим катастрофічне для свободи вираження. Право бути забутим відображає вимоги особи вилучити дані про себе, щоб треті особи не могли відслідковувати їх. Це спосіб захисту особистих немайнових прав, спрямований на захист таємниці минулого й життєвого спокою особи. Аргументом проти права бути забутим є те, що воно може спричинити придушення свободи слова та цензуру.

Право бути забутим визначається як спосіб захисту особистих немайнових прав особи, спрямований на гарантування збереження таємниці минулого й життєвого спокою того, хто вирішив не присвячувати себе публічним справам. Воно не може бути спрямованим на суспільно корисну інформацію. Сфера дії такого права обмежується інформацією, що належить до приватного життя та персональних даних особи.

Висновок. Уважаємо за потрібне впровадження в Україні права на забуття. Для цього необхідно провести реформу законодавства у сфері захисту персональних даних шляхом уведення норм прямої дії в Цивільний кодекс України та інші відповідні нормативно-правові акти. Доцільно створити принципово нові інструменти захисту особи від розміщення даних або матеріалів про неї, а також механізми видалення цих матеріалів через запровадження механізму адміністративно-правової, цивільно-правової та кримінально-правової відповідальності.

Щоб уникнути цензури та «переписування історії», такі новели повинні стосуватися лише непублічних осіб. Необхідна розробка критеріїв визначення публічності особи та умов реалізації права на забуття.

Список використаних джерел

1. Разметаєва Ю. С. Доктрина та практика захисту прав людини : навчальний посібник. Київ : ФОП Голембовська О. О., 2018. 364 с.
2. Сухорольський П. Право бути забутим у правовій системі Європейського Союзу: реалії, проблеми та перспективи. URL : <http://ena.lp.edu.ua/bitstream/ntb/34412/1/sukhorolskyi16.pdf> (дата звернення: 22.02.2020).
3. Федоришина І. С. «Право бути забутим» в системі інформаційних прав: міжнародний та вітчизняний досвід регулювання. Інформаційні ресурси, інтелектуальна власність, комунікації в освітньо-науковій та інноваційній сферах: філософсько-правові та прикладні аспекти : Матеріали круглого столу 12 травня 2017 р., м. Вінниця. Упорядники : О. Д. Довгань, М. В. Беланюк, С. А. Лапшин, О. Г. Радзієвська, О. І. Яременко, ВДПУ, НДПП НАПрН України. Київ, Видавничий дім «АртЕк». 2017. С. 151–159.
4. Разметаєва Ю. С. Залиште мене у спокої або право бути забутим. *Права людини: філософські, теоретико-юридичні та політологічні виміри* : статті учасників I Міжнародного круглого

столу (м. Львів, 28–29 жовтня 2016 року). Львів : видавництво ЛОБФ «Медицина і право», 2017. С. 221–234.

5. Сухорольський П. М. Право бути забутим у правовій системі Європейського Союзу: реалії, проблеми та перспективи. *Наука міжнародного права на рубежі століть. Тенденції розвитку та трансформації* : спеціальне видання наукових статей. Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2016. С. 90–101.

6. Посикалюк О. О. Межі захисту особистих немайнових прав публічних осіб: порівняльно-правове дослідження. *Приватне право і підприємництво*. 2014. Вип. 13. С. 197–200. URL : http://nbuv.gov.ua/UJRN/Ppip_2014_13_61 (дата звернення: 20.02.2020).

7. Соколова М. Право быть забытым: Испания против Google. URL : <https://www.lawtrend.org/information-access/blog-information-access/pravo-byt-zabytym-evropejskij-sud-demonstriruet-nekompetentnost> (дата звернення: 12.02.2020).

8. Тарнавська М. І. Спори про поширення відомостей у мережі Інтернет: суперечності судової практики URL : <http://science.lpnu.ua/sites/default/files/journal-paper/2017/may/2584/vnulpurn201581356.pdf> (дата звернення: 05.11.2019).

9. Андрощук Г. О. Суд ЄС: Google виграв спір щодо права на забуття. *Юридична газета*. 2019. № 40 (694). URL : <http://yur-gazeta.com/publications/practice/zahist-intelektualnoyi-vlasnosti-avtorske-pravo/sud-es-google-vigrav-spir-shchodo-prava-na-zabuttya.html> (дата звернення: 08.01.2020).

References

1. Razmietaieva, Yu. S. (2018). *Doktryna ta praktyka zakhystu prav liudyny : navchalnyi posibnyk* [Human Rights Doctrine and Practice: A Handbook]. Kyiv: FOP Holembovska O. O. 364 s. [in Ukrainian].

2. Sukhorolskyi, P. Pravo buty zabutym u pravovii systemi Yevropeiskoho Soiuzu: realii, problemy ta perspektyvy [The right to be forgotten in the legal system of the European Union: realities, problems and prospects]. URL : <http://ena.lp.edu.ua/bitstream/ntb/34412/1/sukhorolskyi16.pdf>. [in Ukrainian].

3. Fedoryshyna, I. S. (2017). «Pravo buty zabutym» v systemi informatsykh prav: mizhnarodnyi ta vitchyzniani dosvid rehuliuвання. *Informatsiini resursy, intelektualna vlasnist, komunikatsii v osvithonaukovii ta innovatsiinii sferakh: filosofsko-pravovi ta prykladni aspekty: Materialy kruhloho stolu 12 travnia 2017 r., m. Vinnytsia. Uporiadnyky : Dovhan O. D., Belaniuk M. V., Lapshyn S. A., Radziievskaya O. H., Yaremenko O. I. VDPU, NDIIP NAPrN Ukrainy* [«Right to be forgotten» in the system of information rights: international and domestic experience of regulation. Information resources, intellectual property, communication in the educational, scientific and innovative spheres: philosophical-legal and applied aspects: Materials of the round table May 12, 2017, Vinnitsa. Compilers: Dovgan OD, Belanyuk MV, Lapshin SA, Radzievskaya OG, Yaremenko OI]. K., Vydavnychiy dim «Artek». S.151–159. [in Ukrainian].

4. Razmietaieva, Yu. S. (2017). *Zalyshite mene u spokoii abo pravo buty zabutym. Prava liudyny: filosofski, teoretykoiurydychni ta politolohichni vymiry: Statti uchasykiv 1 Mizhnarodnoho kruhloho stolu (m. Lviv, 28–29 zhovtnia 2016 roku)* [Leave me alone or right to be forgotten. Human Rights: Philosophical, Theoretical, Legal and Political Dimensions: Articles of the Participants of the 1st International Round Table (Lviv, October 28–29, 2016)]. Lviv: Vydavnytstvo LOBF «Medytsyna i pravo». S. 221–234. [in Ukrainian].

5. Sukhorolskyi, P. M. (2016). *Pravo buty zabutym u pravovii systemi Yevropeiskoho Soiuzu: realii, problemy ta perspektyvy. Nauka mizhnarodnoho prava na rubezhi stolit. Tendentsii rozvytku ta transformatsii: spetsialne vydannia naukovykh statei* [The right to be forgotten in the legal system of the European Union: realities, problems and prospects. The science of international law at the turn of the century. Trends in development and transformation: a special edition of scientific articles]. Lviv: LNU imeni Ivana Franka. S. 90–101. [in Ukrainian].

6. Posykaliuk, O. O. (2014). *Mezhi zakhystu osobystykh nemainovykh prav publicznykh osib: porivnialno-pravove doslidzhennia. Pryvatne pravo i pidpriemnytstvo* [Limits of protection of personal non-property rights of public persons: a comparative legal study. Private law and entrepreneurship]. Vyp. 13. S. 197–200. URL : http://nbuv.gov.ua/UJRN/Ppip_2014_13_61. [in Ukrainian].

7. Sokolova, M. Pravo byt' zabytym: Ispaniya protiv Google [The Right to Be Forgotten: Spain vs. Google]. URL : <https://www.lawtrend.org/information-access/blog-information-access/pravo-byt-zabytym-evropejskij-sud-demonstriruet-nekompetentnost>. [in Russian].

8. Tarnavska, M. I. Spory pro poshyrennia vidomosti u merezhi Internet: superechnosti sudovoi praktyky [Disputes over the dissemination of information on the Internet: Contradictions in case law]. URL : <http://science.lpnu.ua/sites/default/files/journal-paper/2017/may/2584/vnulpurn201581356.pdf>. [in Ukrainian].

9. Androshchuk, H. O. (2019). Sud YeS: Google vyhrav spir shchodo prava na zabuttia. Yurydychna hazeta [EU court: Google wins dispute over right to forget. Legal newspaper]. № 40 (694). URL : <http://yur-gazeta.com/publications/practice/zahist-intelektualnoyi-vlasnosti-avtorske-pravo/sud-es-google-vigrav-spir-shchodo-prava-na-zabuttia.html>. [in Ukrainian].

Buha Volodymyr,

PhD in Law

(Donetsk Law Institute, MIA of Ukraine, Mariupol)

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-0655-5256>

Turbin Danylo,

cadet

(Donetsk Law Institute, MIA of Ukraine, Mariupol)

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-7880-8566>

THE RIGHT TO OBLIVION IN THE PERSONAL DATA PROTECTION SYSTEM

The article deals with determining the right to oblivion in the personal data protection system. The relevance of the research topic is due to the fact that the main principle of the concept of information law is that you are the owner of personal private information. It means that the person has the right to submit a complaint / claim about the removal or modification of links to certain web pages contained in the search results list, appearing after entering the name of such person into search string to the operator of the Internet search system and / or to a higher authority or court. The right to oblivion is the right of a person to remove, on demand, his or her personal data from the public access through search systems, i.e. data that are unreliable, irrelevant or that violate the applicant's legitimate interests. This data are removed from the search system and thus become inaccessible to outsiders. The right to oblivion is new, it was approved in 2014, and caused the need to reform the legislation on the protection of personal data of EU Member States, and discussions around the world about the need for such a right. Citizens of EU Member States have the right to remove links to information about them from the Internet. The introduction of the right to oblivion is faced with vague implementation practices. From an American point of view, the European right to oblivion is disastrous for freedom of expression. The right to oblivion reflects the requirements of a person that entails data about himself, so that third parties can not track them. This is a way of protecting personal non-property rights, aimed at protecting the secrets of the past and the peace of life of a person. An argument against the right to oblivion is that it can cause the suppression of freedom of speech and censorship. The right to oblivion is fined as a way of protecting personal non-property rights of a person aimed at protecting the secret of the past and the peacefulness of a person who has decided not to devote himself to public affairs. It cannot be directed to public useful information. The scope of such a right is limited to information relating to a person's privacy and personal data. We consider it necessary to introduce the right to oblivion in Ukraine. It is necessary to reform the legislation in the field of personal data protection. It is necessary to create fundamentally new tools to protect the person from the placement of data or materials about him, as well as mechanisms for deleting these materials.

Key words: right to oblivion; protection of personal data; information law; search system.

Надійшла до редколегії 24.02.2020